

BELGISCHE SENAAT

—
 BUITENCEWONE ZITTING 1968.
 —

—
 10 JULI 1968.
 —

Voorstel van wet tot uitlegging van artikel 19 van de wet van 30 juli 1963 tot instelling van het statuut der handelsvertegenwoordigers.

TOELICHTING

—
 MIJNE HEREN,

De wet van 30 juli 1963 heeft het statuut van de handelsvertegenwoordigers vastgesteld en hun rechten ten aanzien van hun opdrachtgevers gewaarborgd. Zij wil dus bescherming verlenen aan tussenpersonen die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst voor bedienden, wat derhalve in hun voordeel dient te worden uitgelegd.

Er komen echter enkele ongerijmdheden in voor, te wijten aan de onachtzaamheid van de wetgever van 1963.

Artikel 15 van die wet bepaalt dat, wanneer de werkgever zonder dringende reden aan de overeenkomst een einde maakt, een uitwinningsvergoeding verschuldigd is aan de handelsvertegenwoordiger, afgezien van de opzeggingstermijn, in zoverre hij een cliënteel heeft aangebracht.

Artikel 18, 3^e lid, bepaalt verder dat — eveneens in geval de werkgever zonder dringende reden aan de overeenkomst een einde maakt — het concurrentiebeding, dat eventueel in de arbeidsovereenkomst is opgenomen, geen uitwerking heeft.

Artikel 19, eerste lid, bepaalt ten slotte dat het concurrentiebeding ten gunste van de handelsvertegenwoordiger het vermoeden schept dat hij een cliënteel heeft aangebracht, zodat het bewijs voor het betalen van de uitwinningsvergoeding in dit geval geacht wordt « juris tantum » te zijn geleverd. Het 2^e lid van hetzelfde artikel staat de werkgever echter toe dit vermoeden om te keren, door af te zien van het voordeel van het concurrentiebeding, en er wordt aan toegevoegd dat de uitwinningsvergoeding niet verschuldigd is, indien hij zulks doet binnen acht dagen na de beëindiging van de overeenkomst.

SÉNAT DE BELGIQUE

—
 SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1968.
 —

—
 10 JUILLET 1968.
 —

Proposition de loi interprétant l'article 19 de la loi du 30 juillet 1963 fixant le statut des représentants de commerce.

DEVELOPPEMENTS

—
 MESSIEURS,

La loi du 30 juillet 1963 a fixé le statut des représentants de commerce en garantissant leurs droits à l'égard de leurs commettants. Il s'agit donc d'une loi de protection prise en faveur de l'intermédiaire lié par un contrat d'emploi, et qui doit, de ce fait, s'interpréter à son avantage.

Cette loi contient cependant certaines anomalies dues à une inadvertance du législateur de 1963.

L'article 15 de ladite loi porte que, lorsqu'il est mis fin par l'employeur au contrat, sans motif grave, une indemnité d'éviction est due au représentant, indépendamment du préavis, dans la mesure où il a apporté une clientèle.

L'article 18, 3e alinéa, décide d'autre part que, toujours lorsque l'employeur met fin au contrat sans motif grave, la clause de non-concurrence que peut comporter l'acte d'engagement ne produit pas ses effets.

L'article 19 précise enfin, en son alinéa 1er, que la clause de non-concurrence créée en faveur du représentant de commerce une présomption d'avoir apporté une clientèle, de sorte que la condition nécessaire au paiement de l'indemnité d'éviction est, en ce cas, présumée rapportée « juris tantum ». Le 2e alinéa de ce même article permet cependant à l'employeur de renverser cette présomption en renonçant au bénéfice de la clause de non-concurrence et ajoute que, s'il le fait dans les huit jours de la cessation du contrat, l'indemnité d'éviction ne sera pas due.

Het verband dat artikel 19 legt tussen de uitwinning-vergoeding en het concurrentiebeding is beslist te wijten aan een vergissing. Dat werd trouwens zeer terecht opgemerkt in een toelichting op de wet van 30 juli 1963 die als brochure werd uitgegeven door het Verbond van de Belgische Nijverheid, alsmede in de « *Traité sur le statut social du représentant de commerce* », van de hh. Tielemans en Nockels.

Want, aangezien het concurrentiebeding krachtens artikel 18 geen uitwerking heeft wanneer de werkgever zonder dringende reden een eind maakt aan de overeenkomst, bestaat er geen reden om hem in dat geval vrij te stellen van de verplichting de uitwinning-vergoeding te betalen, indien hij afziet van het voordeel van dit beding. Men ziet immers niet goed in hoe iemand zich van een schuld kan kwijten door zich niet te beroepen op een contractuele bepaling, die krachtens de wet hoe dan ook geen uitwerking heeft.

Bovendien is artikel 19, 2° lid, in strijd met de geest van de wet, want indien hieraan, ondanks de tegenpraak met artikel 18, rechtsgeldigheid werd toegekend, zou de werkgever zich altijd kunnen onttrekken aan het storten van een billijke uitwinning-vergoeding, door een concurrentiebeding in de overeenkomst op te nemen, en er nadien van af te zien. Dit is natuurlijk in strijd met de opzet van de wet, waarvan de « *ratio legis* » juist is dat zij de gewettigde rechten van de handelsvertegenwoordiger waarborgt.

Het blijkt dus wel noodzakelijk artikel 19, 2° lid, waarvan het onlogische vaststaat, op te heffen. Zulks is het doel van dit voorstel van wet.

J. DAEMS.

..

VOORSTEL VAN WET

EERSTE ARTIKEL.

Artikel 19, 2° lid, van de wet van 30 juli 1963 tot instelling van het statuut der handelsvertegenwoordigers, wordt opgeheven.

ART. 2.

Deze wet heeft de gevolgen van een uitleggingswet.

J. DAEMS.
R. DELIEGE.
G. BEGHIN.
A. STRIVAY.
J. GILLET.
H. LAHAYE.

La corrélation établie par l'article 19 entre l'indemnité d'éviction et la clause de non-concurrence procède très certainement d'une erreur. C'est ce qui a d'ailleurs été relevé très pertinemment dans une brochure commentant la loi du 30 juillet 1963 et publiée par la Fédération des Industries belges, ainsi que dans le « *Traité sur le statut social du représentant de commerce* » de MM. Tielemans et Nockels.

En effet, puisqu'en vertu de l'article 18, la clause de non-concurrence reste inopérante lorsque le contrat est rompu par l'employeur sans motif grave, il n'y a aucune raison de le dispenser, dans le cas envisagé, de l'obligation de payer l'indemnité d'éviction s'il renonce au bénéfice de cette clause. Car il est inconcevable que l'on puisse s'acquitter d'une dette en s'abstenant d'opposer une disposition contractuelle qui, en tout état de cause et de par la loi même, ne produit pas d'effets.

De plus, l'alinéa 2 de l'article 19 est en opposition avec l'esprit de la loi, car si, nonobstant sa contradiction avec l'article 18, on lui reconnaissait une valeur juridique, l'employeur pourrait toujours se soustraire au versement d'une juste indemnité d'éviction en prévoyant, lors de l'engagement, une clause de non-concurrence à laquelle il lui suffirait de renoncer ensuite. Ceci est évidemment contraire à l'économie de la loi dont la « *ratio legis* » est précisément de garantir les droits légitimes du représentant.

Il apparaît donc nécessaire d'abroger le 2° alinéa de l'article 19, dont l'illogisme est certain. Tel est l'objet de la présente proposition de loi.

..

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE PREMIER.

Le 2° alinéa de l'article 19 de la loi du 30 juillet 1963 fixant le statut des représentants de commerce est abrogé.

ART. 2.

La présente loi aura les effets d'une loi interprétative.